

Benvinguda al XVIII Fòrum contra les violències de gènere

Benvingudes totes,

Ens omple de goig i satisfacció que puguem gaudir de l'emblemàtic espai Francesca Bonnemaison. Em fa il·lusió la coincidència del 150é aniversari del naixement d'aquesta gran dona. Us agraeixo de tot cor a totes les que feu possible aquesta trobada anual, enguany en el 18è Fòrum contra les violències de gènere. Ens abracem contentes després de dos durs anys marcats pel confinament; és un gran alleugeriment superar les limitacions d'aforament, les peripècies de trobar espais adients. Alhora aquesta crisi ens ha portat brots verds tecnològics, les connexions en directe i altres logístiques passaran a ser sempre nostres.

Benvingudes al Fòrum. El lema és contundent: “Violències sexuals. No va de sexe va de poder”. Significa que el sexe, des de fa uns 4.500 anys, ha estat convertit per part dels homes en quelcom que ha transmès el poder dels homes sobre les dones. Val a dir, la divisió de la humanitat entre qui domina i qui és sotmesa esbiaixa totes les relacions socials, econòmiques, ideològiques i morals. Les nombroses situacions de violències sexuals, socials i individuals, han construït un món insalubre de relacions indesitjables contra les dones. El cas és que en cada fet i cada gest d'agressió sexual, des del “piropo” (*florete en català*), el que et toquin el cul, el que et diguin com has d'anar, fins el que et venguin com una mercaderia sense drets, i la violació, és un recordatori en l'imaginari col·lectiu de quin és el lloc de les dones en aquest món patriarcal. Fixem-nos que la gent dissocia la varietat d'agressions sexuals de la relació de poder estructural existent a la societat que anomenem patriarcal. Costa entendre que un acte individual o col·lectiu en relació al sexe tingui a veure amb els mites i concepcions tradicionals, en el que s'escenifica la dominació masculista.

Fins i tot l'OMS el 2002 defineix aquesta idea de la “dominació” quan afirma: “l'objectiu fonamental de la violència sexual és expressar el poder i domini sobre la persona agredida”.

La violació a una jove per un grup d'homes al San Fermin de Pamplona al 2016, va sotragar les consciències de la ciutadania amb un crit de indignació i ràbia que va aportar al moviment feminista una gran marea de noies joves i adolescents. Fa poc hem viscut l'orquestrada i acurada coreografia de l'agressió sexual, fet palès des del Col·legi Major Elías Ahúja de Madrid, com un cant a la violació col·lectiva, molt ben contestada per les i els adolescents de l'Institut Pérez de Guzmán de Màlaga: “No, la violència no és tradició!” i “no te justificació! Més respecte! Menys masclisme!”. Els avenços en els sentiments de la joventut i adolescents en les grans manifestacions pels Drets de les

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

dones, i en particular contra les Violències sexuals, han donat relleu a aquest dos fets que, en altres moments no haguessin rebut cap rellevància. El que ha estat considerat una agressió “normal” en el curs dels anys, ja no es pot tractar com una expressió dels impulsos incontrolables dels mascles cap a les dones, per això ha esclatat com un atac de denigració i dominació a les dones.

Que es puguin donar aquestes situacions i que un sector de la societat, representat per la dreta més rànica, li doni suport, ens dona una idea de que ens falta molt camí per erradicar les violències sexuals.

En aquest Fòrum reflexionarem com podem trencar aquestes estructures patriarcals. Ens cal començar sense apriorismes per la educació sexe-afectiva des de 0 a 99 anys, entorn al plaer, l'estima i la vida, a les escoles i a tots els àmbits socials, convé superar segles d'hipocresia moral, de cultura cruel i sanguinària de matar a l'altre i segrestar i violar a les dones, fonamentada sobre mites immutables creats i fomentats per els sistemes econòmics i per les religions al llarg dels segles, de com han de comportar-se les dones, prohibicions, de ser tutelades, educades en el temor a ser violades, a ser sotmeses durant tots els cicles de la vida. Hem de restituir el significat de la mitologia originària, el poder de la font i l'arbre de la vida, de la creativitat, de les cures, que en la societat dels nostres ancestres estaven associades a les dones, on el poder no era de sotmetiment, agressió i destrucció, sinó d'autoritat, igualitari i de respecte.

Els Pressupostos convenen siguin suficients pels drets i necessitats de les dones

La Plataforma 'Impacto de genero Ya!', en el seu anàlisi anual dels Pressupostos generals de l'Estat, ha conclòs el seu manifest amb un contundent “que les dones no siguin les que paguin la crisi”.

La post pandèmia junt amb la crisi econòmica global deixa un panorama desolador que necessita canviar del tot la distribució de la riquesa al món. La realitat és que la gent viu pitjor, en canvi uns pocs dels rics cada vegada són més poderosos. En els pressupostos hi ha diners, el quid de la qüestió és com es distribueixen i d'on surten. Si augmentem el que serveix per matar, com és la despesa dedicada a l'exèrcit, en lloc de les partides de cuidar la vida com serveis socials, educació, cures, salut, si no s'incrementa substancialment la fiscalitat i els impostos per les grans empreses i finances i fortunes, aleshores, no hi ha prou diners per les necessitats de la majoria de la població, amb la punyent circumstància que són les dones i la gent jove els que més sofreixen les conseqüències de la crisi. Estructuralment els pressupostos beneficien més els poders econòmics que a la immensa majoria de la ciutadania.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Els “escuts socials” dels pressupostos benvinguts siguin, faltaria més, però no solucionen la contradicció essencial del sistema.

Una mesura de canvi estructural seria agrupar aquestes ajudes i aplicar una Renda bàsica universal. A l'Ajuntament de Barcelona hi ha hagut una experiència de Renda Bàsica per sectors més castigats de la ciutat, que seria bo universalitzar. El govern de la Generalitat ha encetat un programa experimental per la Renda Bàsica que saludem. Ens cal que es realitzi i aconseguixi la universalitat per que hi entri tothom. En els Pressupostos de la Generalitat necessitem un tomb social amb una forta visió de gènere. El govern ha de garantir una bona transparència pública d'on van les partides dels pressupostos i en perspectiva de gènere. El Nou Protocol Marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista, elaborat per la Conselleria d'Igualtat i Feminismes s'ha d'aplicar en aquests pressupostos, de manera que es percebi en concret per part de les dones amb millores substancials.

Les institucions han de dialogar amb el moviment feminista. El sector d'atenció a les dones i prevenció de la violència ha de superar la precarietat en la que treballa

Les mesures i polítiques per aturar les violències masclistes dels governs convenen trencadores i transformadores, impulsores dels canvis que estan cridant els carrers. Sovint les lleis o mesures es topen en la barrera ideològica, burocràtica, estructural de la societat patriarcal.

En aquest atzucac es troba la Conselleria d'Igualtat i Feminismes. Estic convençuda de que està fent una feina ingent perquè a tots els departaments de la Generalitat es treballi amb la mirada transformadora i de canvi cap aquesta societat lliure de violències masclistes i per la igualtat de drets de totes les dones. Aprovació d'un protocol Marc per coordinar l'atenció i la prevenció en tots els Departaments de la Generalitat implicats, s'ha aconseguit ampliar pressupost pels serveis d'atenció. En suma ha estat un gran pas que les polítiques de dones estiguin al govern.

Alhora tant les dones que necessiten atenció, com el treball de prevenció perquè ja no s'arribi a l'agressió, exigeixen canvis ja. El temps ens atrapa. És difícil, l'estructura és molt pesant i sovint s'ha de transformar fent possible lo impossible.

Agafant el lema la Conselleria de “no volem que les dones s'adaptin als serveis sinó que els serveis s'adaptin a les dones” en el cas del moviment podem transformar el lema en “no volem que el moviment es trobi frenat i sovint desmuntat per les institucions, sinó que les institucions treballin per impulsar i fer gran el moviment per els drets de les dones”.

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

Les entitats d'atenció i prevenció a les dones veiem que algunes han de tancar, mentre les altres treballem en precari; una situació provocada per uns salaris insuficients en relació a la qualitat professional, el compromís i a la tasca dels projectes en curs. Precarietat que té el seu origen en la fragilitat del finançament, doncs es depèn d'unes subvencions a renovar any per any, quan els projectes són per un temps més llarg. Les energies i esforços administratius per complir els requisits exigits són desproporcionats i absorbeixen un temps preciós que no es dedica a les dones. Les bases de les convocatòries i la llei de subvencions, amb la seva burocràcia i anquilosament, són una llosa que dificulta ser eficients i sostenibles en el bon fi dels projectes concrets que contribueixen a l'erradicació de les violències masclistes.

Des del Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC) estem treballant per desencallar aquesta situació mà a mà amb la Conselleria. Hem de ser conscients que les dones sofreixen cada dia sense ajornaments, en canvi les polítiques, fins i tot el mateix projecte d'autonomia del CNDC es demoren en funció de lleis, tràmits administratius i parlamentaris. Per entendre'ns, el que s'està treballant està molt bé, però s'han d'acabar ja accions com per exemple, la DGAIA, que pugui prendre criatures a les mares, en situacions precàries i sovint migrades, en comptes de posar tots els mitjans perquè puguin continuar amb la seva maternitat.

Les estratègies que treballa i impulsa la Conselleria cal aconseguir que siguin efectives, pràctiques, perquè es notin amb la vida quotidiana de les dones. El moviment feminista i les necessitats de les dones en general són les que van establir els reptes i objectius. Les feministes en llocs de responsabilitat i de capacitat de decisió i execució administrativa i política necessiten, com el peix l'aigua, escoltar, fer cas del moviment per obeir el mandat del clam de les dones. Nosaltres des de la Plataforma, les entitats i els carrers, tenim l'obligació i el compromís d'exposar les propostes, fer la crítica de les polítiques de les institucions i de la seva execució, així com de mobilitzar per aconseguir la força necessària i suficient per fer front al bloqueig i la reacció procedent del masclisme dominant, que impera a la societat.

Unes lleis necessàries i polèmiques que polaritzen objectius del moviment i la reacció masclista patriarcal

Des del Ministeri d'Igualtat, aquest últims tres anys han estat marcats per unes lleis que donessin resposta al clam de les massives mobilitzacions.

La llei orgànica 10/2022 de garantia integral de la llibertat sexual, dita "del sí o sí", aprovada per majoria al Congrés estatal, representa, després de sis anys de les grans mobilitzacions a tot l'Estat contra la justícia patriarcal i amb el crit de "germana jo sí que

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

et crec”, un avenç en les mesures contra les violències sexual. Es tracta la violència sexual com un problema social i reconeix els drets de les agredides i marca mesures de prevenció i sensibilització per prevenir-la i recursos per la seva atenció especialitzada. La definició de consentiment és un gran pas alhora de defensar a la persona agredida i el seu relat contra la impunitat dels agressors. Aquestes són les llums. Les ombres planen: sobre els drets de les dones migrants colpidas, reprimides i menystingudes per la llei d'estrangeria i el racisme ambiental; sobre la tercera locativa, notòria llei de procedència franquista, contra les dones que exerceixen la prostitució així com les persones i entitats que les ajuden; sobre la criminalització de col·lectius discriminats, marginalitzats, persones racialitzades i sense llar.

El projecte de llei aprovat pel govern, que està en curs a les Corts espanyoles, “per la igualtat real i efectiva de les persones Trans i per la garantia dels Drets de les persones Lesbianes, Gais, Trans, Bisexuals i Intersexuals (LGTBI)”. La dita “lleï trans” estableix el dret a la lliure determinació de la identitat de gènere i a la seva despatologització: “L’Estat reconeix a las persones trans el seu dret a ser qui són, sense la mediació de testimonis, sense l’obligació d’hormonació durant 2 anys i sense cap informe mèdic que tingui que dir que són persones malaltes”. Representa un avenç pels drets de les dones. Aquesta lleï presenta un xoc entre el progrés notable del moviment feminista i la contrareacció masclista patriarcal. Està a l’ull de l’huracà de la diversitat dins del feminisme, on s’arriba a qüestionar el dret al propi cos. Hi ha unes crítiques molt pujades de to, com les que denuncien que la lleï no té en compte a les dones substituïdes pel concepte de gènere, o d’altres temes. El problema no es tant la diversitat de conceptes, posicions i ideologies, natural en les contradiccions de les diverses situacions socials i de les dones, sinó que apareix una pràctica a negar la llibertat d’expressió, a la manca de respecte i de diàleg, amb l’efecte contraproduent i nefast de dividir el moviment feminista, dificultar la unitat i afeblir l’important avenç i de la lluita massiva de les dones.

La violència vicària resta recòndita i impune en el si de les llars i les famílies

Ens preocupa molt aquesta violència que empren els pares agressors amb els fills i filles per fer mal a la mare.

Diverses mares afectades es van agrupant en Plataformes i Entitats per fer front al tractament injust que aplica la Justícia, quan es posa a favor del pare agressor en contra de la mare que actua de protectora dels fills i filles de la violència del pare.

Amb aquestes mares estem mobilitzant i fent incidència en una campanya contra la violència vicària. Estem reunint documentació dels casos existents i amb les bones estratègies que s’estan duent a terme, amb l’objectiu d’acabar amb les pràctiques i

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org

aplicacions als processos judicials del síndrome d'alienació parental o els seus similars que acusen a la mare de convèncer als i les menors de no voler anar amb el pare. La justícia tendeix a exonerar la responsabilitat del pare agressor i a donar-li la custòdia de les criatures amb mil arguments tècnics, subliminant la paternitat, com si no fos l'agressor, amb l'agregant que es penalitza a la mare agredida.

Tot això ho parlarem i reflexionarem, amb testimonis, a la taula del divendres.

El Fòrum inclou més de vint activitats de diverses entitats i nou taules rodones amb totes les temàtiques més candents del moment. Inclou també el Fòrum Jove entorn el lema 'Transforma, la gimcana dels valors feministes per transformar el món', un viatge en clau feminista per conèixer situacions de desigualtat i vulneració dels Drets Humans a diferents indrets del món i, a la vegada, estratègies generades per reivindicar una vida lliure de violència. Enguany, a més a més, tancarem el Fòrum amb el Concert feminista de la banda KETEKALLES. No us el perdeu! Serà a les 18h, davant del mercat del Born.

Aprofiteu per convidar-vos al TRIBUNAL POPULAR del Novembre Feminista, el dia 12 de novembre a les cotxeres de Sants, de 10h a 18h, i el dia 25 totes a les concentracions i manifestacions arreu del territori.

Que comenci el Fòrum!

PROU AGRESSIONS CONTRA LES DONES

Barcelona, 3 de novembre de 2022

Plataforma Unitària Contra Les Violències De Gènere

M. 627398316

plataforma@violenciadegenere.org

www.violenciadegenere.org